

Praha 7. 6. 2010

27

Indikační skupiny lázeňské péče 2005–2009

Indication Groups of Balneal Care 2005–2009

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší vybrané údaje o vývoji lázeňské péče v ČR podle indikačních skupin za léta 2005–2009. Celkový počet pacientů v lázeňské péči za toto období vzrostl ze 314 298 na 378 181 osob. Tradičně nejvyšší podíl dospělých pacientů léčených na náklady zdravotního pojištění i platících pacientů ze zahraničí i tuzemska se léčí na nemoci pohybového ústrojí, nejvyšší podíl dorostu na nemoci nervové soustavy a nejvyšší podíl dětských pacientů se léčí na netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí.

Summary

This Topical Information brings the selected data on the development of Balneal Care in the Czech Republic by the indication groups during 2005–2009. The total number of the patients rose from 314 298 to 378 181 persons. Traditionally the highest share of adult patients under the public health insurance as well as of individual payers from abroad and inland come for treatment of diseases of locomotive organs, the highest share of juveniles for treatment of diseases of nervous system and the highest share of children patients come for treatment of non-tuberculosis diseases of respiratory system.

Lázeňská péče v ČR v letech 2005–2009

V období 2005–2009 vykázalo lázeňství v ČR nárůst počtu pacientů o 20 %. Celkový počet pacientů ve zdravotnických zařízeních lázeňské péče vzrostl ze 314 298 pacientů všech kategorií v roce 2005 na 378 181 pacientů v roce 2009, přičemž počet pacientů v roce 2008 byl dokonce 383 414. V rozdělení dle způsobu úhrady lázeňské péče v období 2005–2009 se snížil počet pacientů *komplexní lázeňské péče* (dále jen KLP; zdravotní pojišťovna hradí náklady léčby i pobytu) všech věkových kategorií z celkového počtu 119 695 osob na 108 025 osob. Počet pacientů *příspěvkové zdravotní péče* (dále jen PLP; náklady léčby hradí zdravotní pojišťovna, náklady pobytu pacient) klesl z celkových 18 267 osob na 15 111 osob. Naproti tomu narůstaly počty pacientů „samoplátců“ v lázeňské péči. Počet tuzemských pacientů léčících se v lázních za úhradu (tzn. žádný podíl zdravotních pojišťoven) vzrůstal z 55 862 osob celkem v roce 2005 na 111 123 osob celkem v roce 2009, přičemž v roce 2008 dosáhl počet přímo platících klientů lázní dokonce 113 041 osob. Počet cizinců léčících se v lázních v ČR se za léta 2005–2009 zvýšil ze 120 474 pacientů na 154 015 pacientů v roce 2008 a poklesl o 6,5 % na 143 922 v roce 2009. Mírné poklesy mezi roky 2008 a 2009 zřejmě odpovídají celosvětově zhoršené ekonomické situaci. Počty nutného doprovodu pacientů k tíži zdravotního pojištění se ve sledovaných letech měnily jen mírně a trvale převyšovaly 4 tisíce osob.

Vývoj počtu pacientů podle indikačních skupin

Vyhláškou MZ č. 58/1997 Sb. jsou stanoveny indikační skupiny pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost. Níže je uveden stručný popis vývoje počtu lázeňských pacientů u jednotlivých indikačních skupin podle vybraných kategorií pacientů. Pro zjednodušení jsou souhrnně hodnoceny kategorie pacientů na náklady zdravotního pojištění celkem, tj. KLP + PLP. U pacientů léčených za přímé úhrady mimo veřejné zdravotní pojištění, tj. tuzemští „samoplátci“ a pacienti ze zahraničí, jsou zde prezentovány pouze kategorie dospělých vzhledem k nízkým počtům mladších věkových kategorií (děti + dorost za všechny indikační skupiny v řádech stovek ročně).

Dospělí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění (KLP + PLP)

Celkový počet dospělých pacientů KLP + PLP v letech 2005–2009 poklesl ze 123 577 na 106 637 osob. Tradičně zhruba polovinu případů tvoří léčba nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII, v roce 2009 celkem 57 507 pacientů). Dalšími nejčastějšími indikacemi jsou nemoci nervové (VI - 18 547) a nemoci oběhového ústrojí (II - 14 852). Všechny indikační skupiny vykázaly za sledované období od roku 2005 pokles v počtu pacientů i v počtu ošetrovacích dnů kromě indikačních skupin I - nemoci onkologické a IX - duševní poruchy. Celkový počet dospělých pacientů léčených na náklady veřejného zdravotního pojištění poklesl ve sledovaných letech o 8,4 % a počet ošetrovacích dnů o 9,9 %. V roce 2009 byla absolutně nejčastější diagnózou indikační skupina VI/3 - kořenové syndromy vertebrogenního původu (12 923 případů), indikační skupina VII/15 - stavy po ortopedických operacích s použitím náhrady kloubní (12 039 případů) a indikační skupina VII/9 - koxartróza v soustavném léčení (9 885 případů).

Dorostoví pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Celkový počet pacientů v dorostovém věku ve sledovaném období poklesl ze 2 731 na 1 997 osob. Nejčastějšími indikačními skupinami jsou dlouhodobě nemoci nervové (indikační skupina XXVI - v roce 2009 celkem 513), nemoci pohybového ústrojí (XXVII - 450), nemoci gynekologické (XXI - 347) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 346), jejichž celkový podíl se pohyboval v letech 2005–2009 mezi 75 % až 85 % všech pacientů. Nemoci onkologické (XXI) vykázaly za sledované roky 2005–2009 nárůst, ostatní indikační skupiny vykázaly pokles počtu pacientů. Za sledované období poklesl počet dorostových pacientů o 26,9 % a počet ošetrovacích dnů o 31,7 %.

Dětské pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Počet lázeňských pacientů v dětském věku v letech 2005–2009 poklesl z 11 654 na 7 683. Nejčastějšími indikacemi u dětských pacientů byly opakovaně netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (indikační skupina XXV - v roce 2009 celkem 3 689), nemoci nervové (XXVI - 1 429), nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 1 217), dále nemoci gynekologické (XXXI - 524) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII - 512), jejichž celkový podíl na počtu dětských pacientů se trvale pohybuje kolem 90 %. U všech indikačních skupin byl za sledované období zaznamenán pokles pacientů. Celkový počet pacientů v roce 2009 oproti roku 2005 poklesl o 31,5 %, počet ošetrovacích dnů poklesl o 37,4 %.

Dospělí pacienti „samoplátci“

Zahrnuje kategorii, kde lázeňská péče je hrazena z jiných zdrojů než z veřejného zdravotního pojištění, což v praxi znamená převážně platby fyzických osob a rovněž platby právnických osob (např. firemní zdravotní programy). Celkové počty pacientů této

kategorie se v letech 2005–2009 pohybovaly v rozmezí od 55 853 do 112 987 osob. Nejčastějšími indikacemi byly nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2009 celkem 67 998 pacientů), netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (V - 20 590) a nemoci oběhového ústrojí (II - 14 000), jejichž celkový podíl pravidelně převyšuje 90 %. Všechny indikační skupiny vykazují růst počtu osob i ošetřovacích dnů. Celkový počet pacientů této kategorie vzrostl za sledované období o 98,9 %, zatímco počet poskytnutých ošetřovacích dnů o 65,8 %, což je zřejmě vlivem kratších (týdenních, víkendových) zdravotních programů.

Dospělí pacienti ze zahraničí

Ve sledovaném období se počet dospělých pacientů ze zahraničí pohyboval v rozmezí 119 929 až 153 704 osob. Dospělí pacienti ze zahraničí v letech 2005–2009 tvořili tradičně kolem 40 procent všech dospělých pacientů. Nejčastěji se vyskytovali pacienti s indikační skupinou nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - 86 941), nemoci trávicího ústrojí (III - 31 150), nemoci oběhového ústrojí (II - 8 230) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (IV - 7 755). Celkový počet dospělých pacientů ze zahraničí ve sledovaném období vzrostl o 19,4 % a počet ošetřovacích dnů o 7,1 %.

Počet dětských a dorostových pacientů „samoplátců“ v lázních (tuzemců i cizinců celkem) se v letech 2005–2009 pohyboval mezi 258 až 735 osob, indikačními skupinami s nejčastějším výskytem byly nemoci trávicího ústrojí (XXIII), nemoci nervové (XXVI) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII).

Celkový počet lázeňských pacientů v roce 2009 (378 181) nepřekonal zatím rekordní návštěvnost roku 2008 (383 414). Mírný pokles se projevil u přímo platících klientů, což zřejmě souvisí s určitým váháním spotřebitelů za situace celkové ekonomické nejistoty.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Příloha k Vyhlášce MZ č. 58/1997 (výňatek)

A.	Indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé	B.	Indikační seznam pro lázeňskou péči o děti a dorost
I.	Nemoci onkologické	XXI.	Nemoci onkologické
II.	Nemoci oběhového ústrojí	XXII.	Nemoci oběhového ústrojí
III.	Nemoci trávicího ústrojí	XXIII.	Nemoci trávicího ústrojí
IV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	XXIV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
V.	Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	XXV.	Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí
VI.	Nemoci nervové	XXVI.	Nemoci nervové
VII.	Nemoci pohybového ústrojí	XXVII.	Nemoci pohybového ústrojí
VIII.	Nemoci močového ústrojí	XXVIII.	Nemoci ledvin a cest močových
IX.	Duševní poruchy	XXIX.	Duševní poruchy
X.	Nemoci kožní	XXX.	Nemoci kožní
XI.	Nemoci ženské	XXXI.	Nemoci gynekologické

Počty pacientů v lůžkách v letech 2005–2009

Kategorie	2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
Dospělí						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	105 324	94 429	92 605	91 488	98 113	93,2
PLP	18 253	18 572	15 708	15 149	15 040	82,4
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	55 853	66 688	91 896	112 987	111 089	198,9
cizinci	119 929	134 518	133 761	153 704	143 221	119,4
Celkem dospělí	299 359	314 207	333 970	373 328	367 463	122,7
Děti a dorost						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	14 371	12 440	12 322	9 708	9 912	69,0
PLP	14	78	6	13	71	507,1
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	9	68	57	54	34	377,8
cizinci	545	285	201	311	701	128,6
Celkem děti a dorost	14 939	12 871	12 586	10 086	10 718	71,7
Celkem pacienti						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	119 695	106 869	104 927	101 196	108 025	90,3
PLP	18 267	18 650	15 714	15 162	15 111	82,7
Celkem plně na vlastní náklady:						
tuzemci	55 862	66 756	91 953	113 041	111 123	198,9
cizinci	120 474	134 803	133 962	154 015	143 922	119,5
Celkem počet pacientů	314 298	327 078	346 556	383 414	378 181	120,3
Celkem doprovod placený zdravotními pojišťovnami	4 596	4 233	4 293	4 002	4 232	92,1

KLP - komplexní lázeňská péče (plně hrazená zdrav. pojišťovnami)

PLP - příspěvková lázeňská péče (částečně hrazená zdrav. pojišťovnami)

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2005 - 2009 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	2 859	2 874	3 047	2 670	3 099	108,4
	počet ošetř. dnů	64 083	64 039	67 896	58 892	69 184	108,0
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	19 087	16 395	16 692	14 177	14 852	77,8
	počet ošetř. dnů	527 613	451 373	453 478	384 320	398 972	75,6
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	3 539	2 901	2 947	2 501	2 718	76,8
	počet ošetř. dnů	75 534	62 562	62 315	53 209	51 627	68,3
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	3 822	3 306	3 402	2 958	3 309	86,6
	počet ošetř. dnů	63 687	54 077	56 811	48 590	54 081	84,9
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	8 537	7 764	7 899	6 661	6 956	81,5
	počet ošetř. dnů	250 477	224 527	230 824	192 308	197 570	78,9
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	17 380	16 273	16 025	16 997	18 547	106,7
	počet ošetř. dnů	435 086	412 245	402 684	416 421	438 928	100,9
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	59 963	56 420	51 114	54 486	57 507	95,9
	počet ošetř. dnů	1 468 489	1 385 155	1 265 953	1 348 960	1 427 525	97,2
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	1 524	1 291	1 200	1 023	916	60,1
	počet ošetř. dnů	33 259	27 707	26 482	22 357	20 347	61,2
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	1 903	1 761	2 009	1 754	1 995	104,8
	počet ošetř. dnů	51 221	45 117	52 578	46 938	52 613	102,7
X. Nemoci kožní	počet pacientů	1 578	1 352	1 455	1 221	1 248	79,1
	počet ošetř. dnů	47 596	40 375	42 061	36 666	37 642	79,1
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	3 385	2 664	2 522	2 189	2 006	59,3
	počet ošetř. dnů	93 656	74 230	69 630	60 284	55 226	59,0
Celkem	počet pacientů	123 577	113 001	108 313	106 637	113 153	91,6
	počet ošetř. dnů	3 110 701	2 841 427	2 728 712	2 668 945	2 803 715	90,1

Lázeňská péče dorostu - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2005–2009 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	4	5	9	7	10	250,0
	počet ošetř. dnů	157	207	377	274	390	248,4
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	36	27	66	31	32	88,9
	počet ošetř. dnů	1 276	812	1 305	1 049	997	78,1
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	79	52	31	33	34	43,0
	počet ošetř. dnů	2 295	1 463	897	954	1 007	43,9
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	508	374	372	302	346	68,1
	počet ošetř. dnů	19 349	14 209	12 745	10 090	11 398	58,9
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	383	295	325	165	204	53,3
	počet ošetř. dnů	12 806	9 655	9 812	5 523	6 185	48,3
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	523	415	602	530	513	98,1
	počet ošetř. dnů	22 086	17 684	25 550	21 057	19 474	88,2
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	465	465	592	470	450	96,8
	počet ošetř. dnů	18 323	18 018	23 291	17 455	16 194	88,4
XXXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	55	65	35	16	21	38,2
	počet ošetř. dnů	1 813	2 048	1 101	520	767	42,3
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	4	8	8	9	12	300,0
	počet ošetř. dnů	134	224	226	240	357	266,4
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	141	73	72	44	28	19,9
	počet ošetř. dnů	5 418	2 601	2 458	1 535	1 011	18,7
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	533	502	480	431	347	65,1
	počet ošetř. dnů	15 636	14 658	13 847	12 098	10 062	64,4
Celkem	počet pacientů	2 731	2 281	2 592	2 038	1 997	73,1
	počet ošetř. dnů	99 293	81 579	91 612	70 795	67 842	68,3

Lázeňská péče pro děti - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2005–2009 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	18	24	13	13	12	66,7
	počet ošetř. dnů	709	976	500	500	480	67,7
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	111	102	190	50	77	69,4
	počet ošetř. dnů	3 646	2 989	3 759	1 491	2 250	61,7
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	193	181	134	123	129	66,8
	počet ošetř. dnů	5 546	5 201	3 783	3 550	3 514	63,4
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	1 275	958	1 102	902	1 217	95,5
	počet ošetř. dnů	47 099	37 019	37 224	30 123	40 466	85,9
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	5 210	4 605	4 733	3 525	3 689	70,8
	počet ošetř. dnů	187 553	162 721	159 174	114 475	119 532	63,7
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 701	1 755	1 470	1 387	1 429	84,0
	počet ošetř. dnů	66 404	68 457	54 439	49 994	49 945	75,2
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	1 052	928	733	570	512	48,7
	počet ošetř. dnů	44 354	37 991	29 510	21 378	18 631	42,0
XXXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	441	395	226	141	120	27,2
	počet ošetř. dnů	15 878	13 906	7 745	5 355	4 640	29,2
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	442	334	392	269	277	62,7
	počet ošetř. dnů	16 165	12 049	13 494	8 969	9 505	58,8
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	1 211	955	743	703	524	43,3
	počet ošetř. dnů	36 749	29 386	23 209	20 722	16 420	44,7
Celkem	počet pacientů	11 654	10 237	9 736	7 683	7 986	68,5
	počet ošetř. dnů	424 103	370 695	332 837	256 557	265 383	62,6

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých tuzemských pacientů samoplátců podle indikačních skupin v letech 2005–2009

Indikační skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	28	43	49	39	49	175,0
	počet ošetř. dnů	288	463	765	436	705	244,8
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	8 709	9 001	15 835	19 607	14 000	160,8
	počet ošetř. dnů	59 970	59 956	86 972	119 858	94 942	158,3
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	846	927	2 647	1 441	1 870	221,0
	počet ošetř. dnů	7 468	8 635	36 883	15 820	22 499	301,3
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	464	370	1 097	665	448	96,6
	počet ošetř. dnů	5 381	4 980	17 507	8 935	6 110	113,5
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	12 785	10 003	16 052	14 219	20 590	161,0
	počet ošetř. dnů	68 023	49 184	53 651	34 796	97 437	143,2
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	624	205	953	5 565	5 373	861,0
	počet ošetř. dnů	4 646	2 486	5 923	28 581	26 796	576,8
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	32 309	46 074	55 132	71 401	67 998	210,5
	počet ošetř. dnů	274 078	345 847	423 309	486 886	440 751	160,8
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	37	24	37	29	631	1 705,4
	počet ošetř. dnů	529	242	495	405	6 397	1 209,3
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	1	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	4	-	-	-	-	x
X. Nemoci kožní	počet pacientů	-	-	-	-	1	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	28	x
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	50	41	94	21	129	258,0
	počet ošetř. dnů	739	597	2 219	277	2 684	363,2
Celkem	počet pacientů	55 853	66 688	91 896	112 987	111 089	198,9
	počet ošetř. dnů	421 126	472 390	627 724	695 994	698 349	165,8

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých zahraničních pacientů podle indikačních skupin v letech 2005–2009

Indikační skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2005 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	1 193	826	155	284	646	54,1
	počet ošetř. dnů	13 437	9 726	2 427	4 842	24 127	179,6
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	9 952	9 566	9 662	8 011	8 230	82,7
	počet ošetř. dnů	154 787	144 497	142 375	125 512	136 491	88,2
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	24 750	31 080	26 624	38 437	31 150	125,9
	počet ošetř. dnů	359 813	437 629	378 893	523 833	422 550	117,4
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	5 811	7 829	7 953	9 845	7 755	133,5
	počet ošetř. dnů	87 338	113 963	113 555	145 700	113 953	130,5
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	3 698	2 836	2 530	2 798	1 905	51,5
	počet ošetř. dnů	36 513	25 430	21 696	26 859	20 607	56,4
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 775	760	198	385	1 636	92,2
	počet ošetř. dnů	30 117	10 588	8 199	6 785	25 087	83,3
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	71 338	78 973	76 512	89 720	86 941	121,9
	počet ošetř. dnů	1 008 381	1 126 639	1 096 040	1 207 116	1 036 687	102,8
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	1 255	2 358	9 952	4 029	4 777	380,6
	počet ošetř. dnů	16 346	24 793	61 199	41 364	48 810	298,6
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	24	31	27	37	19	79,2
	počet ošetř. dnů	323	454	319	466	202	62,5
X. Nemoci kožní	počet pacientů	11	85	7	7	8	72,7
	počet ošetř. dnů	163	1 429	84	106	131	80,4
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	122	174	141	151	154	126,2
	počet ošetř. dnů	2 096	2 953	2 216	2 827	2 767	132,0
Celkem	počet pacientů	119 929	134 518	133 761	153 704	143 221	119,4
	počet ošetř. dnů	1 709 314	1 898 101	1 827 004	2 085 410	1 831 412	107,1